

Samenwerking loont, het kan toch...!

Aanbevelingen voor een IT-Deltaplan, Willem Beelen, 6 januari 2020

Samenwerking loont, het kan toch...! luidt de samenvoeging van twee titels van thema bijeenkomsten van respectievelijk Dimpact en het ClZ die het fundament zouden kunnen vormen voor een IT-Deltaplan voor de overheid.

Niet nieuw, maar wel bewezen succesvol!

Ik licht toe.

Samenwerking loont

Dat samenwerking loont heeft de succesvolle coöperatieve vereniging Dimpact, samen met haar 30 lid-gemeenten, in haar ruim 13-jarig bestaan inmiddels bewezen. Immers met de vertegenwoordiging van 2,2 miljoen (!) inwoners kun je het verschil maken, juist als het om samenwerking op het vlak van publieke dienstverlening en innovatie gaat.

Dimpact hanteert als gemeenschappelijk doel: publieke waarde creëren met kwaliteit als uitgangspunt. En dat vindt plaats over drie assen:

- samen de werkprocessen organiseren,
- samen van elkaar leren en
- gezamenlijk vakmanschap ontwikkelen.

Daarbij geldt voor de deelnemende gemeenten focus op de ontwikkelagenda, de ambitie om te innoveren en daar de dienstverlening op aan te passen en te moderniseren versus de razendsnelle maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Het zijn de alom bepalende factoren gebleken voor de coöperatieve kracht van Dimpact, waarbij de leden voor elkaar zorgen en elkaar helpen.

Het resultaat is schaalvoordeel door vraagbundeling naar de markt toe en vergaande standaardisatie en daarmee verhoging van de betrouwbaarheid, efficiency en doelmatigheid. Standaarden zoals die nu al worden toegepast op het vlak van zaakgericht werken (e-Suite), gemeentelijke websites en hergebruik van praktische toepassingen binnen de verschillende domeinen.

Common Ground

Een volgende stap is het Common Ground-initiatief, waaraan ook Dimpact zich heeft gecommitteerd. Common Ground biedt innovatiekansen in de dienstverlening van het primaire proces en juist daar zit de winst naar de inwoners en het bedrijfsleven. Het zet in op een stapsgewijze ontwikkeling van een nieuwe, toekomstbestendige, gezamenlijke gemeentelijke informatievoorziening waarbinnen gegevens sneller en veiliger zijn uit te wisselen. Als inspiratie dient Estland dat al jaren met 1,3 miljoen digitale inwoners als hét voorbeeld geldt met haar 'Estonia Experience' van een volledig digitale samenleving. Alle online-diensten zijn daar aangesloten op één overheidsportaal en veilige en opensourceplatformverbindingen worden ingezet om de data tussen alle betrokken (keten)partners en overheidsinstanties digitaal uit te wisselen en te hergebruiken.

Het zijn die nieuwe, innovatieve stappen waarmee gemeenten hun bedrijfsvoering en dienstverlening integraal, als één overheid, persoonlijker en doelmatiger kunnen

maken en daarmee als voorbeeld kunnen gelden voor de invulling van de landelijke opgaven c.q. als aanzet tot een IT-Deltaplan voor de overheid.

Het kan toch...!

Naast samenwerking kan inktvlekwerking, het delen van 'best practices' en 'lessons learned' over de grenzen en domeinen van de (Rijks)overheid heen, invulling geven aan een IT-Deltaplan. Immers, er zijn ook veel goede IT-projecten gerealiseerd binnen de (Rijks)overheid die als voorbeeld of inspiratie kunnen dienen!

Een eerder initiatief daartoe was de bestuurlijke dialoog van de Raad van Bestuur van het CIZ 'Duurzaam ontwikkelen, veranderen en transformeren: Het kan toch...!'. Tijdens die sessie voor 150 bestuurders, onder moderatie van de SG van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, is het 'Portero project' als het voorbeeld voor besturing en verbetering van de dienstverlening gepresenteerd. Portero ondersteunt het CIZ in het primaire proces voor het digitaal aanvragen van zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz). De aanpak voor de realisatie van het Portero project, waarbij er veel aandacht is geweest voor de kwaliteit (de verbetering van de digitale dienstverlening) en de onderhoudbaarheid (de besturing van de dienstverlening gekoppeld aan de bedrijfsdoelstellingen van het CIZ), met zowel in- als externe reviews als wekelijkse aandacht op de bestuurderstafel (dienstverlening aan inwoners en bedrijfsleven is een 'Chefsache'), kan morgen worden gekopieerd door collega overheden.

Ik moest daar nadrukkelijk aan denken tijdens de voorjaarsconferentie van 2019 van het Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming (CIP) waarbij de onderzoeksdirecteur van de Algemene Rekenkamer meldde dat er tijdens verantwoordingsdag 47 gele kaarten zijn uitgedeeld, waarvan 29 (!) ICT gerelateerd. In elf gevallen betrof het de informatiebeveiliging van de verschillende departementen. Slechts bij drie departementen bleek dat op orde te zijn, hoe dat nu aan te pakken? was zijn vraag aan de zaal. Antwoord: delen van 'best practices', kijk als collega departementen hoe VWS, SZW en EZK dat hebben ingericht en biedt daarnaast handelingsperspectief, bijvoorbeeld door dat met de expertise vanuit de markt aan te pakken en in te richten.